

TEMPS DE BRUNYOLS, TEMPS DE BUNYOLS (I)

Quan llegiu això estarem a les portes de la Setmana Santa, temps, entre altres coses, de sentir pels carrers de la vila aquella flaire tan bona de brunyols, una paraula que utilitzo habitualment en el meu exili al sud de Verges, davant la cara d'estupefacció de la pastissera o del bacallaner, que no entenen que els demano el que ells anomenen «bunyols».

Aquí, però, no em refereixo a les variants lingüístiques d'aquesta deliciosa menja, sinó a una altra definició del mot *bunyol*: «cosa mal feta» (sinònim de «pífia», «cagada»).

I és que amb la Setmana Santa haurem d'empassar-nos un any més tots els bunyols pastats i refregits pels mitjans de comunicació sobre la Processó i, especialment, sobre la Dansa de la Mort.

És cert que tots els qui ens aventurem a publicar estudis o notícies l'espifiem alguna vegada –m'hi encloc perquè m'ha passat–, però és molt fort que entitats o editorials de prestigi no s'assegurin del que publiquen.

Com que al banc de la Mota –em refereixo al físic–, una de les pràctiques habituals és la crítica, fem-ne també una de constructiva en el de la nostra secció.

El bunyol més calentó (recent) és el de la Fira del Llibre de Frankfurt d'enguany. En la pàgina web havien inclòs la nostra Dansa de la Mort en les celebracions del Carnaval! Un cop advertits per l'Associació La Processó de Verges, van desplaçar la breu notícia «A Verges se celebra l'anomenada Dansa de la Mort» una mica més avall, barrejada amb la mona de Pasqua i les Caramelles (vegeu [www.frankfurt2007/cultura catalana/tradicions](http://www.frankfurt2007/cultura_catalana/tradicions)).

Al meu entendre, el llevat per a l'elaboració del primer bunyol, o sigui l'origen de la confusió –no em canso de dir-ho i publicar-ho–, és del gran folclorista Joan Amades, a qui, d'altra banda, admiro per la seva titànica tasca en favor de les nostres tradicions. Però Amades no podia recórrer tots els pobles i poblets dels Països Catalans; tenia col·laboradors que ho feien

per ell. I el que devia enviar a Verges per a referir la processó probablement va estar-se massa estona al cafè de l'època i no devia comptar gaire bé els components de la Mort, perquè en el volum II del *Costumari català* (p. 773) es fa un embolic en el nombre (4) i fa portar la dalla i la bandera a un sol personatge! Diu: «Són tres infants i un minyó que duen la testa coberta per un casc de cartó i una careta [...] El minyó porta una dalla i un penó negre [...]» Ara bé, malgrat que parla de quatre esquelets, un dibuix de la pàgina 779 els mostra tots cinc, a més del Tabal. Això sí, és lògic que no esmenti les Llums, perquè en aquell temps (les il·lustracions són de 1929 i 1935) encara no s'havien incorporat al quadre de la Mort. Val a dir que aquest no és l'únic bunyol d'Amades quant a la Dansa de la Mort, però deixem-ho aquí; ho podeu comprovar en l'esmentat volum II del *Costumari*.

I a partir d'aquí, embolica que fa fort! Tothom qui volia parlar de l'única Dansa de la Mort que es feia al món sense passar per Verges tenia en el *Costumari* la gran fàbrica de bunyols. Montserrat Vayreda, en *La màgia del Baix Empordà* (p. 37) diu: «[...] quatre o cinc joves vestits amb túniques negres que duen impresa en blanc la silueta de l'esquelet [...]» I més endavant: «[...] un dels actors mostra un plat *curull* de cendra [...]» Un bunyol darrere l'altre: malgrat que ja dubta entre quatre o cinc joves, els fa ballar amb túniques –que incòmode!– i omet un dels Platets, cosa que compensa omplint el plat (*curull*) d'aquest sol actor, segons ella, d'una cendra que no sabem pas com no li queia en saltar; també s'oblida de les quatre Torxes, que en la dècada dels noranta sí que hi eren, cosa que referma la meua teoria de refiar-se d'una font teòricament fiable com el *Costumari* però, al capdavall, errònia. Tampoc no és l'únic bunyol d'aquesta autora pel que fa a la Processó i a altres temes empordanesos; podeu consultar aquest llibre, de l'editor Carles Vallès de Figueres (1990).

I, com que els bunyols mediàtics sobre la Processó i la Dansa de la Mort formen una llista considerable i fa un quant temps que m'entretinc a caçar-los, què us sembla si continuo oferint-vos-en uns quants en el proper número –no vull abusar de l'espai que tinc reservat aquí– i, mentrestant, aquesta Setmana Santa, us dediqueu també a la caça del bunyol mediàtic tot assaborint uns bons brunyols dels nostres?

MÀRIAM SERRÀ

Taller
ISERN
PLANXA I PINTURA
C/ Girona, 39
Tel. 972 78 01 96

ELECTRODOMÈSTICS
ALFONS FORTIÀ
SERVEI TÈCNIC DE RÀDIO I TV - HI-FI

C/ FRANCESC CAMBÓ, 3 - 17142 **VERGES**
TEL. 972 780372 . TEL. PART. 972 780311

MARTINA NARLOCH

FISIOTERAPEUTA
TERÀPIES MANUALS
666 90 60 93 Hores convingudes
VERGES - CAMALLERA

RESTAURANT

MAS POU

CUINA CASOLANA

Plaça de la Mota, 4 - 17256 **PALAU-SATOR** (Girona)
Tel. **972 63 41 25** (Dilluns tancat)
www.maspou.com - e-mail: info@maspou.com

uno de los nuestros

TERRACAN 2.9 CRDi
desde 25.431 €
2.500 € de descuento

TUCSON 2.0
desde 19.031 €

SANTA FE 2.0 CRDi
desde 24.561 €
2.500 € de descuento

PVP recomendado en Península y Baleares. Incluye IVA, transporte, impuesto de matriculación, descuento promocional (excepto Tucson) y campaña de fidelización.
Oferta válida para vehículos en stock hasta fin de mes. Gama Todoterrenos: consumo mixto entre 7-11,4 (l/100 Km). Emisiones CO₂: 184-274 (g/Km).

ARESPA MOTORS GIRONA, SA
www.hyundai.girona.com

C/ Barcelona, 164 · Tel. 972 21 51 24 · 17005 GIRONA

Av. Corts Catalanes, 20 · Tel. : 972 30 40 60 · 17200 PALAFRUGELL

GARATGE PERE MIR · Ctra. l'Estartit s.n. · Tel. 972 76 18 80 · 17257 TORROELLA